

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

WIZARA YA KILIMO

TUME YA MAENDELEO YA USHIRIKA

**TAARIFA YA TAKWIMU ZA VYAMA VYA
USHIRIKA
JULAI 2024 – JUNI 2025**

JULAI 2025

1. UTANGULIZI

Tume ya Maendeleo ya Ushirika Tanzania ni taasisi ya umma iliyoanzishwa kwa mujibu wa Sheria ya Vyama vya Ushirika Na. 6 ya mwaka 2013. Majukumu ya msingi ya Tume ni kusimamia, kudhibiti na kuhamasisha maendeleo ya vyama vya ushirika nchini.

Taarifa hii ya Takwimu kwa mwaka 2024/2025 inatoa muhtasari wa mwenendo wa maendeleo ya sekta ya ushirika nchini Tanzania, ikiwa ni pamoja na:

- i. Usajili wa vyama na wanachama wa vyama vya ushirika;
- ii. Mauzo ya mazao ndani na nje ya nchi kupitia ushirika;
- iii. Upatikanaji na usambazaji wa pembejeo kupitia vyama vya ushirika.

2. USAJILI WA VYAMA NA WANACHAMA WA VYAMA VYA USHIRIKA

i. *Idadi ya Vyama Vilivyosajiliwa*

Hadi kufikia tarehe 30 Juni 2025, jumla ya vyama vya ushirika vilivyosajiliwa nchini ni **7,984**. Mchanganuo wa vyama hivyo kwa mikoa na aina mbalimbali za ushirika umeoneshwa katika **Jedwali Na. 1**. Aidha, idadi ya Vyama vilivyosajiliwa katika Mfumo wa Usimamizi wa Vyama vya Ushirika (MUVU) katika kipindi husika ilikuwa **6,702**.

Jedwali Na. 1. Vyama vya Ushirika vilivyosajiliwa

S/N	REGION	AMCOS	BEEKEEPING	FISHING	HOUSING	INDUSTRY	IRRIGATION	J/ENT	MINING	OTHERS	SACCS	UNION	TOTAL COOP		NEW COOPs
													2025	2024	
1	Arusha	46				1	1			35	150	1	234	232	2
2	Dar es Sal	21		6	8	11		2	2	67	557	1	675	655	20
3	Dodoma	63	3	2				1	1	12	75	1	158	136	22
4	Geita	233	1	7			2		87	46	204	3	583	569	14
5	Iringa	88	1	1	1		4	4		9	81	2	191	187	4
6	Kagera	276						1	8	15	60	2	362	349	13
7	Katavi	43	3	1						3	5	1	56	53	3
8	Kigoma	155	9	7		1	2	1	1	8	39	1	224	203	21
9	Kilimanjaro	126	1			3	4	12	1	27	124	2	300	298	2
10	Lindi	169		11						6	12	2	200	193	7
11	Manyara	60	1			4	1		4	8	75	1	154	149	5
12	Mara	258	0	21		2	2		17	24	44	3	371	356	15
13	Mbeya	206		18		2	14	1		58	107	5	411	400	11
14	Morogoro	210	3	4	2	3	5	3	10	39	113	3	395	361	34
15	Mtwara	393		5						28	9	2	437	421	16
16	Mwanza	253		30	4	1			2	20	66	1	377	375	2
17	Njombe	121			1	1	1	2		75	76	2	279	256	23
18	Pwani	94	1	7	1	1	3			18	39	1	165	163	2
19	Rukwa	109		9						4	21	1	144	136	8
20	Ruvuma	232		1			3			3	66	3	308	301	7
21	Shinyanga	248	1					1	8	31	21	2	312	283	29
22	Simiyu	335								0	36	1	372	369	3
23	Singida	87	4				3		9	2	22	2	129	115	14
24	Songwe	234		1	1				1	21	16	1	275	238	37
25	Tabora	480	24	4			12		1	46	45	3	615	558	57
26	Tanga	79		10		10	8		6	45	96	3	257	248	9
	Total	4619	52	145	18	40	65	28	158	650	2159	50	7984	7604	380

Chanzo: Tume ya Maendeleo ya Ushirika, 2025

ii. Vyama Vipya Vilivyosajiliwa kwa Mwaka 2024/2025

Katika mwaka wa fedha 2024/2025, jumla ya vyama vipya **380** vilisajiliwa nchini. Mchanganuo wake umeoneshwa kwenye **Jedwali Na. 2** kwa kila mkoa na aina ya ushirika.

Jedwali Na. 2: Vyama vipya vilivyosajiliwa kwa mwaka 2024/2025

Na	REGION	COOPERATIVES									TOTAL
		AMCOS	BEEKEEPING	FISHING	HOUSING	J/VENT	MINING	OTHERS	SACCOS	UNION	
1	ARUSHA								2		2
2	DAR ES SALAAM							3	17		20
3	DODOMA	9				1			11	1	22
4	GEITA	8		1			2	2	1		14
5	IRINGA	2						1	1		4
6	KAGERA	12						1			13
7	KATAVI	1	2								3
8	KIGOMA	17						2	2		21
9	KILIMANJARO							1	1		2
10	LINDI	3		3				1			7
11	MANYARA	4							1		5
12	MARA	4		4			1	5	1		15
13	MBEYA	9						1	1		11
14	MOROGORO	29			1				4		34
15	MTWARA			1				15			16
16	MWANZA							1	1		2
17	NJOMBE	11			1			10	1		23
18	PWANI	1							1		2
19	RUKWA	8									8
20	RUVUMA	6						1			7
21	SHINYANGA	1	1					26	1		29
22	SIMIYU	2							1		3
23	SINGIDA	11						1	2		14
24	SONGWE	25						10	2		37
25	TABORA	17	5					33	2		57
26	TANGA	5		1				2	1		9
	JUMLA	185	8	10	2	1	3	116	54	1	380

Chanzo: Tume ya Maendeleo ya Ushirika, 2025

iii. Vyama vya Kifedha (SACCOS) Vyenye Leseni

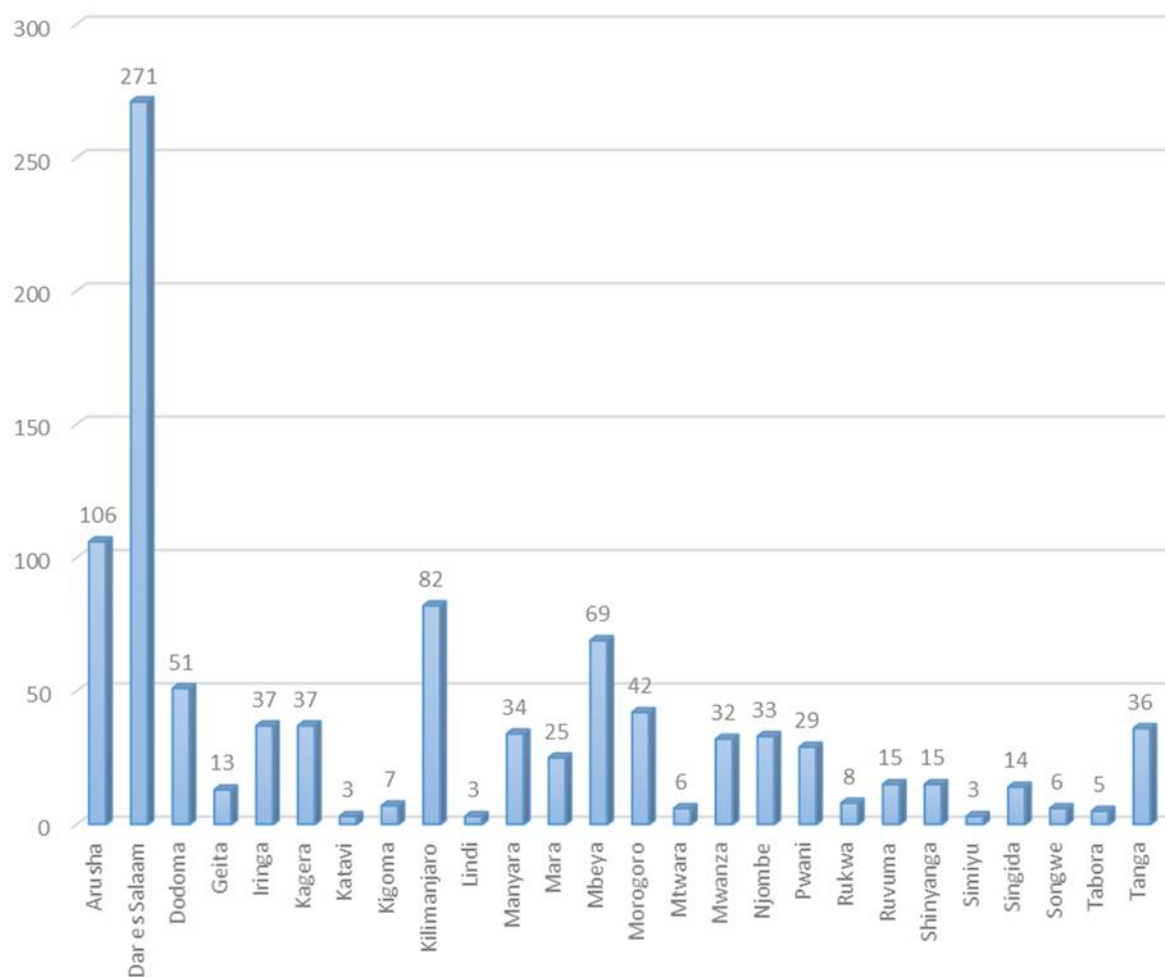
Hadi kufikia tarehe 30 Juni 2025, jumla ya SACCOS **982** zilikuwa zimesajiliwa na kupata leseni ya kufanya kazi nchini. **Jedwali Na. 3** linaonesha idadi hiyo kwa kila mkoa.

Jedwali Na. 3: Vyama vya kifedha (SACCOS) vyenye leseni

Na.	Mkoa	Idadi
1	Arusha	106
2	Dar es Salaam	271
3	Dodoma	51
4	Geita	13
5	Iringa	37
6	Kagera	37
7	Katavi	3
8	Kigoma	7
9	Kilimanjaro	82
10	Lindi	3
11	Manyara	34
12	Mara	25
13	Mbeya	69
14	Morogoro	42
15	Mtwara	6
16	Mwanza	32
17	Njombe	33
18	Pwani	29
19	Rukwa	8
20	Ruvuma	15
21	Shinyanga	15
22	Simiyu	3
23	Singida	14
24	Songwe	6
25	Tabora	5
26	Tanga	36
JUMLA		982

Chanzo: Tume ya Maendeleo ya Ushirika, 2025

saccos zenye leseni kimkoa

3. MAKUSANYO NA MAUZO YA MAZAO NDANI YA NCHI KUPITIA USHIRIKA

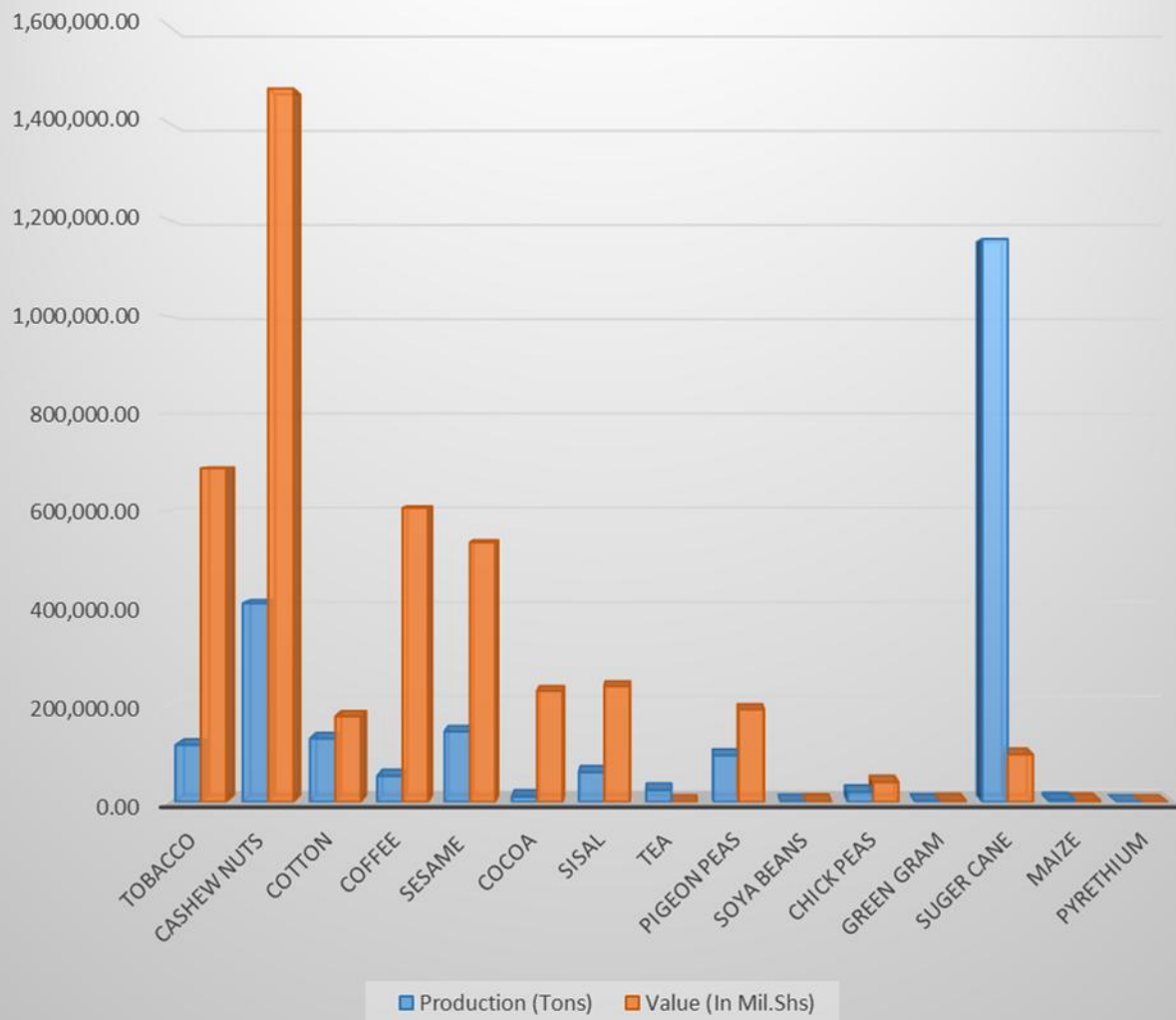
Katika msimu wa kilimo wa mwaka 2024/2025, vyama vya ushirika viliuza jumla ya **tani 2,237,372.47** za mazao mbalimbali yenye thamani ya **Shilingi triloni.4.28** Mchanganuo wa kila zao na thamani yake umeoneshwa katika **Jedwali Na. 4**.

Jedwali Na. 4: Makusanyo na mauzo ya mazao kupitia Ushirika

Na	Zao	Uzalishaji kwa Tani	Thamani (Shs.)
1	Tobacco	117,464.24	687,305,154,481.50
2	Cashew Nuts	409,038.60	1,469,036,244,102.20
3	Cotton	130,644.37	176,369,892,750.00
4	Coffee	53,532.11	605,737,995,702.00
5	Sesame	145,297.43	534,429,302,261.00
6	Cocoa	10,675.09	228,798,028,787.80
7	Sisal	61,215.56	238,740,645,000.00
8	Tea	24,825.00	9,085,950.00
9	Pigeon Peas	96,044.45	190,803,447,143.00
10	Soya Beans	1,204.20	1,812,093,471.00
11	Chick Peas	20,729.22	40,809,705,709.67
12	Green Gram	2,220.30	3,097,319,895.00
13	Suger Cane	1,159,237.91	98,013,413,050.00
14	Maize	5,241.00	3,537,675,000.00
15	Pyrethrum	3.00	11,100,000.00
JUMLA		2,237,372.47	4,278,511,103,303.17

Chanzo: Tume ya Maendeleo ya Ushirika, 2025

Makusanyo na mauzo ya mazao kupitia Ushirika

i. Mauzo ya Kahawa Nje ya Nchi Kupitia Ushirika

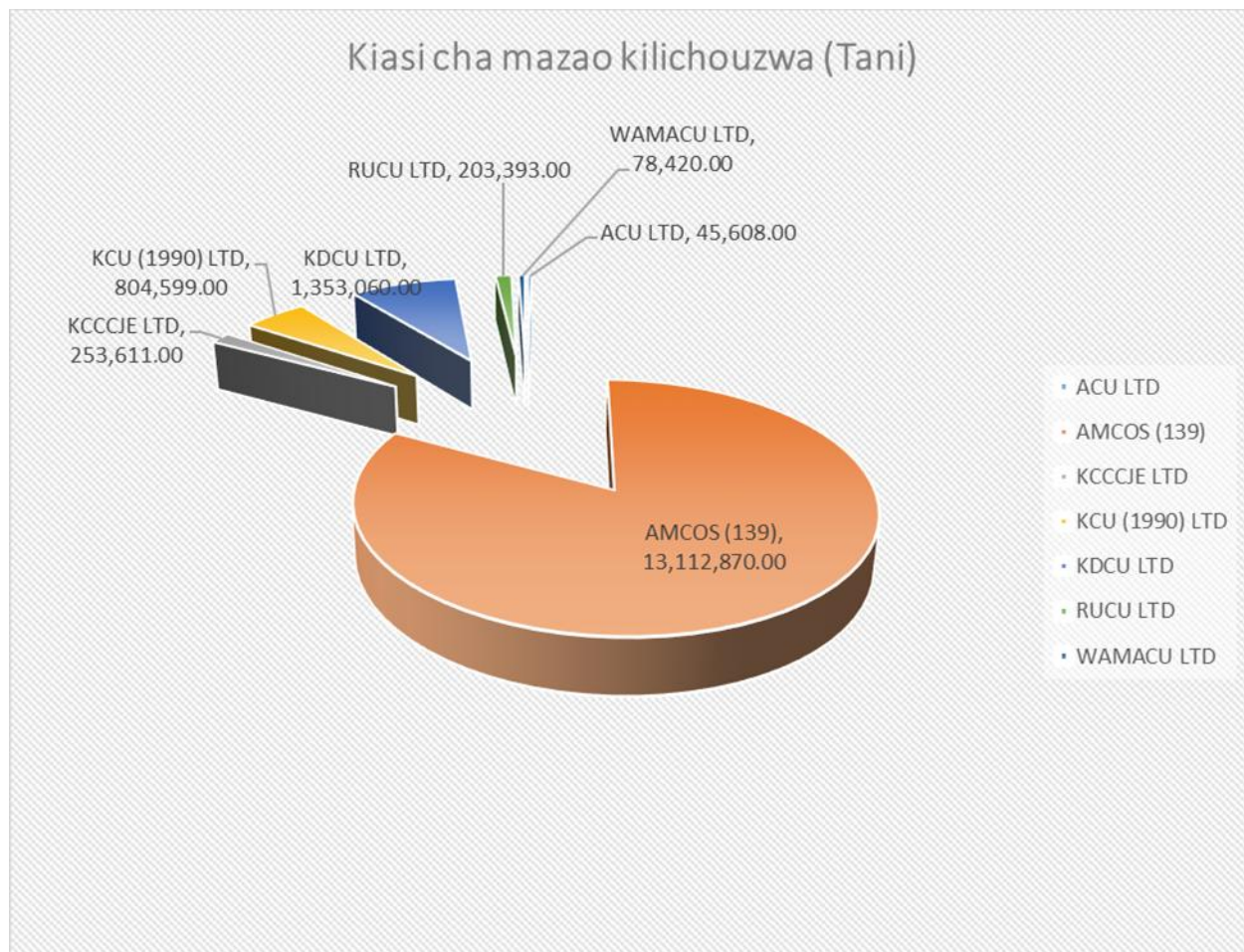
Vyama vikuu vya ushirika viliuza nje ya nchi jumla ya tani **15,851,561.00** kwa **dola Milioni 73.68** za kahawa zenye thamani ya **Shilingi Bilioni 195.2** Maelezo ya kina yanaoneshwa kwenye **Jedwali Na. 5**.

Jedwali Na. 5. Mauzo ya kahawa Nje ya Nchi kupitia Ushirika

CHAMA	UZALISHAJI (TANI)	THAMANI YA MAUZO (USD)	THAMANI YA MAUZO (SHILING)
ACU LTD	45,608.00	213,075.06	564,648,909.00
AMCOS (139)	13,112,870.00	60,863,902.28	161,289,341,042.00
KCCCJE LTD	253,611.00	1,111,797.90	2,946,264,435.00
KCU (1990) LTD	804,599.00	4,576,366.78	12,127,371,967.00
KDCU LTD	1,353,060.00	5,463,245.28	14,477,599,992.00
RUCU LTD	203,393.00	1,085,513.70	2,876,611,305.00
WAMACU LTD	78,420.00	364,164.68	965,036,402.00
JUMLA	15,851,561.00	73,678,065.68	195,246,874,052.00

Chanzo: Tume ya Maendeleo ya Ushirika, 2025

Kiasi cha mazao kilichouzwa Nje kupitia Ushirika (Tani)

4. UPATIKANAJI NA USAMBAZAJI WA PEMBEJEO ZA KILIMO KUPITIA USHIRIKA

Katika msimu wa kilimo 2024/2025, pembejeo mbalimbali za kilimo zenye thamani ya **Shilingi bilioni 685.9** zilinunuliwa na kusambazwa kupitia vyama vya ushirika. Aina za pembejeo na thamani yake zimeoneshwa katika **Jedwali Na. 6**.

Jedwali Na. 6. Kiasi cha pembejeo kilichosambazwa kwa wakulima kupitia Ushirika

AINA YA PEMBEJEO	KIASI CHA PEMBEJEO	THAMANI YA PEMBEJEO (TZS)
Cotton sulpher (in acre pack)	8,632,095.00	55,866,647,024.00
Equipment (in mtrs)	89,981.00	10,436,203,498.00
Fertilizers (in tons)	2,134,559.00	282,031,846,652.00
Packaging (jute bags) in pcs	9,206,788.00	49,599,046,355.00
Packaging (polythene bags) – pcs	297,963.00	293,483,000.00
Powder sulpher (in tons)	62,538.00	165,597,024,280.00
Seedlings (in pcs)	18,471,771.00	1,176,419,650.00
Seeds (in tons)	9,647,022.00	822,035,800.00
Water sulpher (in ltrs)	5,446,652.00	120,077,294,236.00
JUMLA KUU	53,989,369.00	685,900,000,495.00

Chanzo: Tume ya Maendeleo ya Ushirika, 2025

5. MIZANI YA KIDIGITALI KATIKA VYAMA VYA USHIRIKA

Tume ya Maendeleo ya Ushirika imeendelea kuhamasisha matumizi ya mizani ya kidijitali. Hadi kufikia tarehe 30 Juni 2025, jumla ya **vyama 4,634** vilikuwa vinatumia mizani ya kidigitali yenye thamani ya **Shilingi Bilioni 15.16** kama inavyoonekana katika **Jedwali Na. 7**.

Jedwali Na. 7: Idadi na thamani ya Mizani ya kidijitali inayotumika kwenye Vyama vya Ushirika

Mkoa/chama	Zao	Idadi ya mizani	Thamani (Shs.)
PWANI		135	514,416,285
CORECU LTD	Koroshu	135	514,416,285
KAGERA		394	1,447,860,000
KCU (1990) LTD	Kahawa	170	601,800,000
KDCU LTD	Kahawa	170	601,800,000
NGARA FARMERS AMCOS	Kahawa	15	53,100,000
OTHER AMCOS	Kahawa	39	191,160,000
LINDI		750	2,857,868,250
LINDI MWAMBAO LTD	Koroshu	268	1,021,211,588
RUNALI LTD	Koroshu	482	1,836,656,662
MANYARA		19	53,628,640
RIVACU LTD	Ufuta	19	53,628,640
MBEYA		40	116,000,000
KYECU LTD	Kakao	40	116,000,000
MTWARA		1,135	4,324,907,285
MAMCU LTD	Koroshu	662	2,522,545,042
TANECU LTD	Koroshu	473	1,802,362,243
RUVUMA		371	1,363,957,791
SONAMCU LTD	Ufuta	70	217,000,000
TAMCU LTD	Koroshu	301	1,146,957,791
SHINYANGA		1,750	4,363,909,095
KACU LTD	Pamba	1,750	4,363,909,095
SONGWE		40	121,068,000
SORECU LTD	Ufuta	40	121,068,000
JUMLA KUU		4,634	15,163,615,346

Chanzo: Tume ya Maendeleo ya Ushirika, 2025